

service territory of territorial police units; special emphasis on conducting such operations is needed in border areas with those regions, where active hostilities continued or continue. Special attention needs to be paid to the proper inspection of vehicles crossing checkpoints with the involvement of military staff of law enforcement agencies, internal security of the National Guard, who would carry out inspections of vehicles under the command of units of the Armed Forces of Ukraine in order to identify those weapons, ammunition and explosive items, which are not registered and in respect of which there is a risk of distribution in an order not established by the Law.

Considering all the above stated, it can be noted that a separate issue requires improvement of the system of professional training of police officers, whose specialized field of activity is combating illegal circulation of weapons, ammunition and explosives, strengthening police control during the surface inspection of vehicles at their returning from the zone of active hostilities.

1. Buscemi F., Duquet N., Holovko E., Woods E. Illicit Firearms Proliferation in the EU Periphery: the Case of Ukraine. URL: https://flemishpeaceinstitute.eu/safte/files/project_safte_eu_neighbourhood_ukraine.pdf.

2. How to Combat Illicit Firearms Trafficking Effectively. *European Union Advisory Mission*. URL : <https://www.euam-ukraine.eu/news/how-to-combat-firearms-trafficking-effectively/>.

3. Hunder M. EU says it has not seen high levels of weapons smuggling from Ukraine. *Reuters*. URL : [https://www.reuters.com/world/europe/eu-says-it-has-not-seen-high-levels-weapons-smuggling-ukraine-2023-05-11/#:~:text=EU%20says%20it%20has%20not%20seen%20high%20levels%20of%20weapons%20smuggling%20from%20Ukraine,-By%20Max%20Hunder&text=KYIV%2C%20May%2011%20\(Reuters\),during%20a%20visit%20to%20Kyiv.](https://www.reuters.com/world/europe/eu-says-it-has-not-seen-high-levels-weapons-smuggling-ukraine-2023-05-11/#:~:text=EU%20says%20it%20has%20not%20seen%20high%20levels%20of%20weapons%20smuggling%20from%20Ukraine,-By%20Max%20Hunder&text=KYIV%2C%20May%2011%20(Reuters),during%20a%20visit%20to%20Kyiv.)

УДК 351.74+342.77

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/492-494

Олександр КАШИРІН

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Руслан ВАЛЄСВ

доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Режим воєнного стану став для українського суспільства в цілому та юристів і науковців зокрема вже не гіпотетичним теоретичним конструктом, а актуальною реальністю, що пронизує різні сфери життєдіяльності. Зокрема, масштабне військове вторгнення на територію України змінило окремі завдання поліцейських підрозділів превентивної діяльності, змушуючи їх пристосовуватися до непередбачуваних умов та забезпечувати безпеку громадян.

Діяльність підрозділів превентивної спрямованості Національної поліції в умовах воєнного стану є актуальною темою, оскільки воєнний стан створює особливі умови та виклики для правоохоронних органів. При цьому превентивна діяльність поліції має велике значення для забезпечення безпеки та збереження громадського порядку.

Метою нашого дослідження є розгляд особливостей діяльності підрозділів превентивної спрямованості Національної поліції в умовах воєнного стану [1].

Об'єктом аналізу стала діяльність підрозділів превентивної спрямованості Національної поліції, їхня роль та функції в умовах воєнного стану. Основний фокус дослідження спрямований на особливості та ефективність превентивних заходів, які вживаються поліцією для забезпечення безпеки та зниження ризиків вчинення правопорушень у воєнний період.

Роль превентивної діяльності в діяльності підрозділів Національної поліції є надзвичайно важливою для забезпечення громадської безпеки та збереження громадського порядку.

Основними завданнями підрозділів превентивної діяльності є підтримання публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, що становлять центральні завдання Національної поліції в цілому [2]. Виходимо з того, що превентивна діяльність поліцейських є самостійною стадією протидії злочинності [3]. Превентивна спрямованість передбачає активні заходи, спрямовані на запобігання вчиненню правопорушень та виявлення потенційних загроз безпеці громадян. Основні аспекти превентивної складової діяльності підрозділів Національної поліції включають:

1. Сфера запобігання злочинності. Превентивна спрямованість дозволяє підрозділам Національної поліції зосередити зусилля на запобіганні злочинам шляхом проведення профілактичних заходів, виявлення потенційних правопорушників та їх затримання до вчинення злочину. Це допомагає попередити злочини та знизити їхню кількість, забезпечуючи безпеку громади;

2. Сфера партнерства з громадами, що визначена пріоритетним напрямом розвитку поліції; їй присвячено спеціальний принцип і окремий розділ профільного закону [2]. Превентивна спрямованість передбачає активну взаємодію підрозділів Національної поліції з громадою. Це включає залучення громадських організацій, жителів та інших зацікавлених сторін до процесу запобігання злочинності шляхом реалізації спільних проєктів, проведення інформаційних кампаній та підтримки громадської безпеки. Партнерство з громадою сприяє підвищенню ефективності превентивних заходів та побудові довіри між поліцією та громадою;

3. Сфера освіти та інформування. Превентивна спрямованість включає проведення освітніх заходів та інформування громадян про правила безпеки, можливі загрози та шляхи запобігання їм. Це може бути здійснено через проведення лекцій, тренінгів, розповсюдження інформаційних матеріалів та активну комунікацію з громадою. Освіченість та свідомість громадян допомагають виявляти потенційні загрози та реагувати на них, що сприяє забезпеченню громадської безпеки;

4. Сфера моніторингу та аналізу. Превентивна спрямованість передбачає постійний моніторинг кримінальної ситуації та аналіз отриманих даних. Це дозволяє виявляти тенденції та шаблони злочинності, потенційні проблемні зони та вживати ефективних заходів щодо запобігання їм. Моніторинг та аналіз даних створюють можливість для вдосконалення стратегій та тактик превентивної діяльності у сфері забезпечення громадської безпеки.

Важливо відзначити інституювання бойового імунітету [4]. Пріоритетним напрямом службової превентивної діяльності постає зараз запобігання та протидія загрозам, специфічним для періоду воєнного стану. Можна виокремити наступні сфери:

1. Аналіз та оцінка потенційних загроз. Підрозділи превентивної спрямованості Національної поліції повинні проводити систематичний аналіз та оцінку потенційних загроз, що можуть виникнути в період воєнного стану. Це включає виявлення можливих терористичних актів, кримінальних правопорушень, порушень громадського порядку та інших небезпек, які можуть виникнути у зв'язку з конфліктом;

2. Розробка та впровадження превентивних стратегій. На основі аналізу потенційних загроз підрозділи превентивної спрямованості розробляють та впроваджують превентивні стратегії. Це може включати підвищення безпеки об'єктів, здійснення контролю та нагляду, проведення профілактичних заходів та оперативних дій для запобігання можливим загрозам;

3. Співпраця з іншими силовими структурами. Під час воєнного стану підрозділи превентивної спрямованості вступають у тісну співпрацю з іншими силовими структурами, такими як армія, спеціальні служби та інші правоохоронні органи. Вони обмінюються інформацією, координують свої дії та спільно працюють для запобігання та протидії потенційним загрозам;

4. Співпраця з громадськістю. У період дії режиму воєнного стану підрозділи превентивної спрямованості активно взаємодіють з громадськістю. Вони організують інформаційні кампанії, проводять навчальні заходи та спільні акції з метою підвищення свідомості громадян щодо потенційних загроз та способів запобігання їм. Така співпраця

сприяє підвищенню громадського захисту та активності у виявленні та повідомленні про потенційні загрози.

Таким чином, підрозділи превентивної діяльності Національної поліції у період воєнного стану виконують важливу роль у запобіганні та протидії потенційним загрозам. Особливості їхньої діяльності полягають у проведенні аналізу загроз, розробці превентивних стратегій, співпраці з іншими силовими структурами та активній взаємодії з громадськістю. Це допомагає запобігати можливим загрозам і реагувати на них ефективно.

Умови воєнного стану створюють особливі виклики для підрозділів превентивної спрямованості, оскільки ситуація є напруженою та небезпечною. Превентивна діяльність стає пріоритетною, оскільки запобігання потенційним загрозам є критичним для збереження громадського порядку, безпеки громадян та функціонування держави в умовах воєнного конфлікту.

Отже, особливості діяльності підрозділів превентивної спрямованості Національної поліції в умовах воєнного стану є ключовим елементом забезпечення безпеки та захисту громадян. Їхня роль полягає у запобіганні та протидії потенційним загрозам, співпраці з іншими силовими структурами та взаємодії з громадськістю. Це допомагає зберегти громадський порядок, забезпечити безпеку та стабільність в період воєнного конфлікту.

Таким чином, проведений аналіз демонструє, що в умовах воєнного стану превентивна спрямованість поліцейських підрозділів відіграє ключову роль у забезпеченні безпеки громадян. Проте виникають численні складнощі, такі як необхідність адаптації методів та стратегій роботи, співпраці з іншими структурами та підвищення ефективності превентивних заходів. Запропоновані в роботі рішення можуть сприяти покращенню роботи поліції в умовах конфлікту, але вимагають подальшого вивчення та реалізації для досягнення оптимальних результатів.

Такий підхід дозволить розглянути проблему з різних точок зору, проаналізувати наявний досвід та запропонувати конструктивні рішення для подальшого розвитку діяльності підрозділів Національної поліції превентивної спрямованості в умовах воєнного стану.

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

3. Валєєв Р. Г., Чуриков Д.С. Превентивна діяльність поліцейських як стадія протидії злочинності. *Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 15 березня 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 212–215.

4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо визначення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння та забезпечують бойовий імунітет в умовах дії воєнного стану : Закон України від 15 березня 2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2124-20#Text>.

УДК 351.75

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/494-495

Богдан КОЛІСНИК
курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Артем ПЛАХОТНИЙ
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВІРКИ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Умови воєнного стану можуть суттєво вплинути на діючу дозвільну систему, контроль за рухом осіб та інші аспекти безпеки громадян. Поліцейські підрозділи в цих умовах можуть отримати розширені повноваження для забезпечення громадського порядку